

HORVÁTH EDE

1924. szeptember 18. Szombathely – 1998. szeptember 23. Győr

MTI/MTVA Fotóarchívum/Manek Antal

FŐBB TISZTSÉGEI

A Győri Szerszámgépgyár igazgatója	1951–1963
A Rába Magyar Vagon- és Gépgyár igazgatója	1964. január–1989
Az MSZMP Központi Bizottság póttagja	1957. június 29.–1966. december 3.
Az MSZMP Központi Bizottság tagja	1970. november 28.–1989. október 7.

PÁLYÁJA

Apja, Horváth Ede autószerelő volt, anyját Führinger Borbálának hívták. Szülei hét gyermeket neveltek, ő volt a negyedik a sorban.

Másodikos elemistaként bentlakásos iskolába adták, 1938-ban vasesztergályos-tanonc lett a győri Magyar Vagon- és Gépgyár Rt. üzemében. 1941-ben vasesztergályos segédlevelet szerzett (felnőttkorában technikumot végzett), s az autógyári összeszerelő üzemben kapott munkát. A háború alatt – mivel a gyár hadiüzem volt – nem teljesített katonai szolgálatot. Az 1944. áprilisi bombázások után a gyár korábban áttelepített részlegében, a büki repülőgép-javítóban, majd a kőbányai sörgyárba áttelepített részlegnél dolgozott, de az ostromgyűű bezárulása előtt elhagyta a fővárost.

1945 után a Csepel Autógyár helyreállított győri gyáregységében helyezkedett el. 1949 elején kinevezték az üzem műszaki vezetőjének, ugyanabban az évben belépett a Magyar Dolgozók Pártjába. Neve akkor lett közismert, amikor 1950. márciusban megosztva a Kossuth-díj arany fokozatával tüntették ki „a gyorsvágás terén sztahanovista módszerekkel elért eredményeiért. A következő évben megbízták a Győri Szerszámgépgyár vezetésével. 1953-ban országgyűlési képviselővé választották, három cikluson keresztül, 1967-ig maradt a törvényhozás tagja. Az 1956-os forradalom idején hivatalos kiküldetésben Csehszlovákiában tartózkodott. A szovjet intervenciót követően visszahelyezték vezetői székébe. Az új kommunista állampártként életre hívott Magyar Szocialista Munkáspárt 1957. júniusi országos pártértekezletén bekerült a Központi Bizottság póttagjai közé.

1963-ban a győri Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárat, valamint az általa vezetett szerszámgyárat egyesítették, s 1964. januárban kinevezték a Rába Magyar Vagon- és Gépgyár nevet kapott nagyüzem vezérigazgatójának. Szakmai tekintélyét, politikai támogatottságát felhasználva, a gazdasági ésszerűségek figyelembe vételével, kapitalista menedzszerszemlélettel, nem egyszer vezetői hatalmával visszaélve egészen 1989. évi nyugdíjazásáig vezette a hazai közúti járműgyártásban és mezőgazdasági gépgyártásban meghatározó szerepet játszó szocialista mintanagyvállalatot. A megyei pártvezetéssel való személyi konfliktusai miatt – fegyelmezési célzattal – az MSZMP IX. kongresszusán (1966. november 28–december. 3.), a póttagság intézményének megszüntetésekor kihagyták a KB-ból, csak 1970. decemberben választották be újra, de attól kezdve 1989. októberig, a párt megszűnéséig folyamatosan a testület tagja maradt. 1980-ban Állami Díjjal is kitüntették.

FŐ MŰVE

Én volnék a vörös báró? IPV, Pécs, 1990.

IRODALOM

Kántor László: *A nagy műszak. Ifj. Horváth Ede útja a Kossuth-díjig.* Hungária, Budapest, 1950.

Dusza András: *A birodalom végnapjai. Így láttam Horváth Edét.* X-Meditor, Győr, 2003.

Tischler János: A „győri csata” –1965. *Beszélő*, 2005/5.

Majtényi György: *K-vonal. Uralmi elit és luxus a szocializmusban.* Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2009. 160–163.

Honvári János-Torda Csaba: Munkatársi akciók Horváth Ede eltávolítására (1960–1964) *ArchívNet*, 2015/5. http://archivnet.hu/politika/munkatarsi_akciok_horvath_ed_e_eltavolitasara_19601964.html (A letöltés ideje 2015. december 2.)